

Sprawozdanie z realizacji
„Polityki Senioralnej Gminy Cieszyn na lata 2018-2022”
za rok 2019

2020

Opracowanie:
Burmistrz Miasta

Cieszyn, kwiecień 2020

Spis treści

1. WSTĘP.....	3
2. DOSTĘPNOŚĆ.....	3
2.1. ARCHITEKTURA.....	4
2.2. TRANSPORT.....	5
2.3. CYFRYZACJA.....	7
2.4. KULTURA I EDUKACJA.....	8
3. ZDROWIE I SAMODZIELNOŚĆ.....	8
3.1. ZDROWIE I SAMODZIELNOŚĆ.....	8
3.2. BEZPIECZEŃSTWO.....	11
3.3. PRZESTRZEŃ I MIEJSCE ZAMIESZKANIA.....	12
4. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA.....	14
5. AKTYWNOŚĆ EDUKACYJNA KULTURALNA I SPOŁECZNA.....	15
5.1. AKTYWNOŚĆ EDUKACYJNA.....	15
5.2. AKTYWNOŚĆ W OBSZARZE KULTURY.....	18
5.3. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA.....	20
6. RELACJE MIĘDZYPOKOLENIOWE.....	21

1. WSTĘP

Celem przyjętej Polityki Senioralnej Gminy Cieszyn na lata 2018-2022 jest wspieranie i zapewnianie działań w poprawie jakości życia starzejącej się populacji oraz sukcesywne wprowadzanie zmian w środowisku seniorów – w oparciu o zawarte obszary i wyznaczone kierunki działań wskazujące na szczególne potrzeby ludzi starszych oraz osób z niepełnosprawnością. Prowadzi do pozytywnych działań i sukcesywnych zmian oraz wsparcia środowiska osób starszych.

W opisie sprawozdania działań realizowanych przez gminę Cieszyn lub przy udziale gminy Cieszyn nie ujęto szeregu zadań realizowanych przez inne podmioty, między innymi Starostwo Powiatowe w Cieszynie, Szpital Śląski, Zakłady Opiekuńczo – Lecznicze, spółdzielnie mieszkaniowe itd.

Zgodnie z przyjętą Polityką Senioralną sporządza się raport z realizacji Programu za rok poprzedni, który zostanie przedłożony Radzie Miejskiej przez Burmistrza Miasta nie później niż do 30 kwietnia każdego roku.

Obszar

2. DOSTĘPNOŚĆ

Gmina Cieszyn realizuje zadania z zakresu dostosowania przestrzeni publicznej w celu zapewnienia niezależności życia i podniesienia jego jakości wszystkim mieszkańcom, w tym osobom o szczególnych potrzebach m.in. seniorom, osobom niepełnosprawnym z różnymi dysfunkcjami, kobietom w ciąży i osobom z małymi dziećmi, osobom z czasową dysfunkcją ruchu, a także np. turystom przemieszczającym się z bagażem. Tak budowana dostępność rozumiana jest jako sposób umożliwiający interakcje i integrację lokalnej społeczności.

W związku z potrzebą dostosowania przestrzeni publicznej do potrzeb wszystkich grup społecznych, zadania realizowane będą z punktu widzenia wielopłaszczyznowego.

Zakres zadania

2.1. ARCHITEKTURA

Cel szczegółowy Polityki w zakresie architektury: Poprawa dostępności budynków użyteczności publicznej, w tym budynków Urzędu Miejskiego w Cieszynie oraz instytucji kultury, a także budynków mieszkalnych z zasobu komunalnego.

Działanie	Realizator	Czas realizacji	Źródło finansowania	Opis realizowanych działań
1. Kontynuowanie prac wdrożeniowych w ramach podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.	Urząd Miejski w Cieszynie, Partnerzy Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyn, Komisja do spraw opiniowania projektów realizowanych przez Gminę Cieszyn zadań inwestycyjnych	I-XII	Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne	1) Modernizacja Muzeum Drukarstwa w Cieszynie – w ramach zadania przewiduje się przebudowę budynku muzeum wraz z dostosowaniem obiektu do osób niepełnosprawnych i przepisów p.poż. (zadanie w trakcie realizacji). 2) Modernizacja zespołu budynków cieszyńskiego Ratusza – w ramach zadania przewiduje się dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych przez budowę windy zewnętrznej oraz modernizację podwórza pomiędzy budynkiem Ratusza a kościoła (w 2019 roku opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową inwestycji). 3) Rewitalizacja cieszyńskiego Rynku, ulicy Głębokiej oraz terenu wokół Mostu Przyjaźni – opracowanie dokumentacji dla zadania. Rewitalizacja będzie dedykowana dla wszystkich mieszkańców oraz turystów z uwzględnieniem debarieryzacji oraz wyposażenie w odpowiednią infrastrukturę (ławki, ogródki gastronomiczne i inne).
2. Kontynuowanie prac wdrożeniowych w ramach pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, DSS,			Nie prowadzono działań.

3. Kontynuowanie zasady opiniowania projektów miejskich zadań inwestycyjno-remontowych pod kątem dostosowania do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.	placówki oświatowe, Żłobki Miejskie, instytucje kultury, Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Miejski Zarząd Dróg, Zakład	I-XII		Komisja do spraw opiniowania projektów realizowanych przez Gminę Cieszyn zadań inwestycyjnych i remontowych, pod kątem ich dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych – funkcjonowała. Realizatorzy przedsięwzięć nie przedłożyli projektów miejskich zadań inwestycyjno-remontowych do zaopiniowania.
4. Promowanie i wdrożenie zasad uniwersalnego projektowania – zapewnienie równoprawnego dostępu do obiektów użyteczności publicznej oraz lokali mieszkalnych w zasobie komunalnym.	Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o., Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Sp. z o.o.	IX	Środki zewnętrzne	Pracownicy miejskich jednostek organizacyjnych brali udział w szkoleniu dotyczącego Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Ustawa w sposób kompleksowy podejmuje tematykę dostępności, przede wszystkim dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów. Szkolenie organizowane na zlecenie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju w ramach „Blżej dostępności”, realizowanego w partnerstwie przez Fundację TUS, Fundację Instytut Rozwoju Regionalnego oraz spółdzielnię Socjalną FADO.
5. Realizacja i wdrożenie rekomendowanych założeń dla gminy Cieszyn zawartych w wytycznych projektu realizowanego przez Stowarzyszenie Aktywności		I-XII	Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne	Rekomendowane przedsięwzięcia w ramach równoprawnego dostępu: 1) schronisko dla osób bezdomnych, 2) Muzeum Drukarstwa, 3) sala gimnastyczna przy SP-7, 4) Szlakiem Cieszyńskiego Tramwaju Rozwój Transgranicznej Turystyki – dotyczy rewitalizacji Rynku, ul .Głębokiej oraz części ul. Zamkowej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – wykonano kontrastowe oznaczenie pierwszego i ostatniego stopnia schodów zewnętrznych i wewnętrznych w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Hala Widowiskowo Sportowa – dostosowanie miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością. Kąpielisko Miejskie – dostosowanie miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnością. Urząd Miejski w Cieszynie, ul. Jana Kochanowskiego 14 – obniżono krawężnik w sposób umożliwiający swobodny wjazd wózkiem.

Obywatelskiej Bona Fides.				Urząd Miejski w Cieszynie, ul. Rynek 1 – wykonano kontrastowe oznaczenia pierwszego i ostatniego stopnia w budynku Urzędu Miejskiego. Zamek Cieszyn, budynek Oranżerii, ul. Zamkowa 3 a, b, c – wykonano oznakowanie drzwi wejściowych do oranżerii w sposób kontrastowy.
Zakres zadania				
2.2. TRANSPORT				
Cel szczegółowy Polityki w zakresie transportu: Poprawa infrastruktury związanej z miejskim transportem publicznym.				
Działanie	Realizator	Czas realizacji	Źródło finansowania	Opis realizowanych działań
1. Kontynuowanie prac wdrożeniowych Systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.	Miejski Zarząd Dróg, Zakład Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o.	I-XII	Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne	Cieszyn Centrum Przesiadkowe – pasażerowie są informowani sygnałem głosowym o odjazdach autobusów, co ułatwia poruszanie się osobom starszym i z niepełnosprawnością. Brak potrzeby kasowania „pustych” biletów przez osoby uprawnione do bezpłatnego korzystania z przejazdów.
2. Sukcesywna modernizacja przystanków, w tym remonty i budowa wiat przystankowych z uwzględnieniem likwidacji barier architektonicznych.		I-XII	Gmina Cieszyn	Zakupiono i wymieniono 11 szt. wiat przystankowych w następujących lokalizacjach (ulicach): 1) Bielska Motel – kierunek do centrum, 2) Bobrek Wschód, 3) Katowicka CPN – kierunek do centrum, 4) Krasna Barabosz – kierunek do centrum, 5) Krasna Barabosz – kierunek z centrum, 6) Krasna Gruszka – kierunek do centrum, 7) Krasna MDM – kierunek do centrum, 8) Liburnia Starostwo – kierunek do centrum, 9) Liburnia Starostwo – kierunek z centrum, 10) Mnisztwo OSP – kierunek do centrum, 11) Węgielna – kierunek do centrum.

3. Sukcesywna modernizacja taboru autobusowego komunikacji miejskiej.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o.	XI-XII	Gmina Cieszyn	Zakup dwóch nowych autobusów niskopodłogowych. Pozostałe autobusy obsługujące komunikację miejską w Cieszynie są autobusami niskopodłogowymi lub niskowejściowymi przystosowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych.
4. Realizacja szkoleń dla pracowników komunikacji miejskiej z zakresu obsługi osób starszych i niepełnosprawnych.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o.	I-XII	Gmina Cieszyn	Na bieżąco prowadzono wewnątrzzakładowe szkolenia oraz szkolenie z doskonalenia technik jazdy zorganizowane przez dostawcę autobusów, podczas których zwracano także uwagę na obsługę osób starszych i niepełnosprawnych.
5. Modyfikacja systemu bonifikat.	Zakład Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o.	I-XII	Gmina Cieszyn	<p>Wprowadzono ulgi na przejazdy autobusami komunikacji miejskiej dla osób starszych i z niepełnosprawnością:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) niepełnosprawni w stopniu znacznym i towarzyszący im w czasie podróży opiekun (osoba pełnoletnia) – przejazdy bezpłatne we wszystkich strefach komunikacyjnych, 2) osoby, które ukończyły 70 lat życia – przejazdy bezpłatne w strefie komunikacyjnej Cieszyn – Cieszyn, 3) niepełnosprawni w stopniu umiarkowanym – przejazdy ulgowe 50% we wszystkich strefach komunikacyjnych 4) emeryci, renciści i osoby, które są uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego ze względu na opiekę nad osobą niepełnosprawną, którzy ukończyli 60 rok życia – przejazdy ulgowe 50% w strefie Cieszyn-Cieszyn. <p>Respektowane są również uprawnienia wynikające z pozostałych obowiązujących ustaw i rozporządzeń m.in. dotyczących inwalidów wojennych i wojskowych oraz kombatantów i osób represjonowanych.</p>

Zakres zadania				
2.3. CYFRYZACJA				
Cel szczegółowy Polityki w zakresie cyfryzacji: Upowszechnienie cyfryzacji.				
Działanie	Realizator	Czas realizacji	Źródło finansowania	Opis realizowanych działań
1. Dostosowanie stron internetowych jednostek miejskich zgodnie ze standardami WCAG 2.0	Jednostki miejskie	I-XII	Gmina Cieszyn	Strony internetowe poszczególnych jednostek miejskich na bieżąco są dostosowywane według standardów WCAG 2.0.
2. Rozbudowa stref z dostępem do internetu (Wi-Fi, itp.)		I-XII	Biblioteka Miejska	Biblioteka Miejska posiada strefę z dostępem do bezpłatnego internetu. Pracownia Twoje Medi@- 12 stanowisk komputerowych, Czytelnia dla dorosłych - 12 stanowisk komputerowych oraz na filiach bibliotecznych.
		VI	Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne	Na obszarze Open Air Museum Cieszyn. Český Těšín (po obu stronach Olzy) powstała strefa dostępu do darmowego WiFi.
	I-XII	Gmina Cieszyn	W Urzędzie Miejskim Cieszyna, na potrzeby spotkań narad, itp. funkcjonuje chroniona stacja z dostępem do internetu, która może być udostępniana na potrzeby załatwiania spraw w UM, w tym przez osoby starsze lub niepełnosprawne.	
Zakres zadania				
2.4. KULTURA I EDUKACJA				
Cel szczegółowy Polityki w zakresie kultury i edukacji: Dostępność przestrzeni kultury i edukacji zgodnie z zasadą uniwersalnego projektowania.				
Działanie	Realizator	Czas realizacji	Źródło finansowania	Opis realizowanych działań
1. Wdrażanie audiodeskrypcji.	Instytucje Kultury, placówki oświatowe			Nie prowadzono działań.
2. Instalacja map i planów tyflograficznych.		I-XII		Nie prowadzono działań.

3. Odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni wystawienniczej z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.		I-XII	Gmina Cieszyn	Biblioteka Miejska – posiada przestrzeń wystawienniczą, do której mają również dostęp osoby starsze i z niepełnosprawnością poprzez dojazd windą osobową. Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” – posiada przestrzeń wystawienniczą, do której mają również dostęp osoby starsze i z niepełnosprawnością poprzez dojazd windą osobową. Zamek Cieszyn – posiada przestrzeń wystawienniczą, która umożliwia również zwiedzanie osobom starszym i z niepełnosprawnością poprzez dojazd windą osobową.
4. Obsługa zwiedzających wystawy i użytkowników ośrodków kultury, w systemie e- tłumacza języka migowego.				Nie prowadzono działań.

Obszar

3. ZDROWIE I SAMODZIELNOŚĆ

Gmina Cieszyn realizuje zadania z zakresu zdrowia i samodzielności seniorów głównie poprzez wdrażanie programów zdrowotnych oraz działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie, Domu Spokojnej Starości i organizacji pozarządowych.

Zakres zadania

3.1. ROZWIĄZANIA MEDYCZNO-OPIEKUŃCZE

Cel szczegółowy Polityki w zakresie rozwiązań medyczno-opiekuńczych: Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania. Przeciwdziałanie wykluczeniu z opieki zdrowotnej.

Działanie	Realizator	Czas realizacji	Źródło finansowania	Opis realizowanych działań
1. Tworzenie domów dziennej opieki senioralnej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, DSS, instytucje kultury, Urząd		Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne	Zakończony projekt pod nazwą „ Aktywni Seniorzy w Cieszynie” umożliwił remont dwóch pomieszczeń i kompleksowe wyposażenie z przeznaczeniem na prowadzenie terapii zajęciowej oraz prowadzenie rehabilitacji. Pomieszczenia te znajdują się Domu Spokojnej Starości, które obecnie służą pensjonariuszom.
2. Tworzenie klubów seniora.	Miejski, organizacje pozarządowe			W 2018 roku gmina Cieszyn złożyła wniosek o środki na utworzenie „Klubu Senior+” i została zakwalifikowana do uzyskania dofinansowania. Placówka miała zostać utworzona w budynku Domu Narodowego. Jednak z uwagi na

				realizację przez COK innego projektu i ryzyko podwójnego finansowania i niezachowania zasad programowych obu projektów, gmina zmuszona została do odstąpienia od utworzenia klubu.
3. Tworzenie struktur aktywizacji społecznej osób starszych w ramach np. „klubów seniora”, pomocy sąsiedzkiej, wolontariatu senioralnego, asystenta osoby starszej, itp.		I-XII	Gmina Cieszyn	W MOPS realizowany był program „Ziomek” – idea opiera się na spotkaniach indywidualnych wolontariusza z osobą starszą lub osobą niepełnosprawną, podczas których „społecznik” nie tylko towarzyszy odbiorcy programu, ale także niesie pomoc w czynnościach dnia codziennego. Kontakt indywidualny sprzyja budowaniu relacji, daje osobie starszej wsparcie, a wolontariuszowi umożliwia zdobywanie doświadczenia i mądrości życiowej. W programie uczestniczyło 4 wolontariuszy, którzy obejmowali wsparciem 4 osoby.
4. Rozbudowa systemu świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania oraz wspieranie opiekunów osób starszych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, DSS, instytucje kultury, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	I-XII	Gmina Cieszyn	Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych było realizowane u 73 osób pow. 60 roku życia.
		IV-XI	Środki zewnętrzne	MOPS organizował prace społeczne użyteczne wykonywane na rzecz 3 opiekunów osób niepełnosprawnych pow. 60 roku życia ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Prace społeczno użyteczne polegały na udzieleniu wsparcia opiekunom osób niepełnosprawnych i obejmowały pomoc w wykonywaniu codziennych obowiązków domowych, w tym pomoc w sprzątanii pomieszczeń, przygotowaniu posiłków, w dokonywaniu zakupów, pomoc w załatwianiu różnych spraw urzędowych, towarzyszenie podczas wyjazdów do lekarza. Z prac wyłączona była bezpośrednia opieka nad osobą niepełnosprawną, w szczególności pielęgnacja tych osób, zabiegi higieniczne i podawanie leków.
5. Budowa strategii informacyjnej dotyczącej odpowiedzialności członków rodzin i/lub opiekunów prawnych, w zakresie obowiązków społeczno-finansowo-prawnych dotyczących		I-XII	Gmina Cieszyn	W ramach bieżących zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzone były działania informacyjne wskazujące na odpowiedzialność członków rodzin w zakresie obowiązków społeczno – finansowo – prawnych dotyczących osób starszych lub z niepełnosprawnościami, które nie potrafią samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu pozostających bezpośrednio lub pośrednio pod ich opieką.

osób starszych pozostających bezpośrednio lub pośrednio pod ich opieką.				
6. Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie świadczenia usług opiekuńczych.		I-XII	Gmina Cieszyn	Zadanie nie było realizowane, ponieważ usługi opiekuńcze realizowane były przez firmy lub osoby prowadzące działalność gospodarczą.
7. Tworzenie programów zdrowotnych dla seniorów.		IX-XII	Gmina Cieszyn	Kontynuowany był program szczepień ochronnych przeciwko grypie sezonowej dla osób powyżej 65 roku życia, posiadających stałe lub tymczasowe zameldowanie na terenie miasta Cieszyna, realizowane w ramach programu polityki zdrowotnej dla mieszkańców miasta Cieszyna. Udzielono 652 świadczeń medycznych.
8. Stworzenie systemu dowozu pacjentów do poradni z uwzględnieniem obowiązków rodzin i/lub opiekunów prawnych oraz określeniem źródeł finansowania.				Nie prowadzono działań.

Zakres zadania

3.2. BEZPIECZEŃSTWO

Cel szczegółowy Polityki w zakresie bezpieczeństwa: Zapewnienie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania oraz w najbliższym otoczeniu.

Działanie	Realizator	Czas realizacji	Źródło finansowania	Opis realizowanych działań
1. Kampania informacyjno-edukacyjna dotycząca bezpieczeństwa	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Straż Miejska w	VII	Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne	Akcja edukacyjna pod nazwą „Senior na drodze – pamiętaj o bezpieczeństwie”. Akcja zorganizowana przez Ministerstwo Infrastruktury i Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Partnerem strategicznym była Policja. Miejsce spotkania Cieszyński Ośrodek Kultury. Cieszyn został

osób starszych, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ● debaty, prelekcje i szkolenia z udziałem służb porządkowych w tym w zakresie profilaktyki zapobiegającej oszustwom, wyłudzeniom, itp., ● opracowanie informatora dla seniora, ● tworzenie punktów konsultacyjnych, w tym nieodpłatnych punktów pomocy prawnej. 	Cieszynie, Urząd Miejski			wybrany z powodu wysokiego wskaźnika zdarzeń drogowych z udziałem pieszych i rowerzystów. Akcja odbyła się w 94 miejscowościach na terenie całej Polski. Celem akcji było uświadomienie kierowców, rowerzystów i pieszych 60+, jak zgodnie z zasadami – prawidłowo i bezpiecznie poruszać się po drodze, w jaki sposób stosować elementy odblaskowe i dlaczego są tak ważne oraz jak sprawność psychofizyczna, (która z wiekiem jest słabsza), ma wpływ na zdolność kierowania autem, rowerem, ale również na korzystanie z drogi, jako pieszego. Uczestnicy mogli skorzystać z bezpłatnego serwisu rowerowego.
		IX	Gmina Cieszyn	Straż Miejska przeprowadziła akcję na Cieszyńskim Rynku, podczas 3 Festiwalu organizacji pozarządowych. Rozdawano informator (ulotka) przeznaczona m.in. dla seniorów odnośnie bezpieczeństwa w miejscu publicznym i zamieszkania.
		VI	Gmina Cieszyn	Dom Spokojnej Starości w ramach swojej działalności zorganizował spotkanie dla mieszkańców o tematyce zapobiegania oszustwom i konsekwencjom zaciągania kredytów i pożyczek. Pracownicy Domu czuwali nad bezpieczeństwem mieszkańców.
2. Prowadzenie działań zapobiegających przemocy wobec seniorów.		I-XII	Gmina Cieszyn	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie w ramach procedury „Niebieskie Karty” w roku 2019 udzielał wsparcia 8 kobietom i 9 mężczyznom w wieku powyżej 60 roku życia. Były to zarówno osoby stosujące przemoc jak i doświadczające przemocy. W ramach procedury, z każdą osobą przeprowadzono rozmowę wspierającą i motywującą, zaproponowano możliwość wsparcia psychologa, prawnika, pracownika socjalnego lub pobyt w Powiatowym Ośrodku Wsparcia; kierowano do udziału w Grupie Wsparcia dla osób doświadczających przemocy i w Programie Korekcyjno – Edukacyjnym dla osób stosujących przemoc, kierowano do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W każdej rodzinie zlecono systematyczne wizyty dzielnicowe, podjęto współpracę z kuratorami i prokuraturą. Dodatkowo Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2019 udzielał pomocy 5 kobietom powyżej 60 roku życia.
3. Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego		XII	Gmina Cieszyn	Rozbudowano system monitoringu wizyjnego miasta o 5 kamer przy Al. Piastowskiej.

miasta.				
4. Rozbudowa systemu wolontariatu senioralnego.		I-XII	Gmina Cieszyn	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspólnie z Cieszyńską Radą Seniorów zainicjował program wolontariacki skierowany do seniorów pt.: „Pomagać można w każdym wieku” – czyli wolontariat dla seniorów. Obecnie przy Ośrodku działa 2 wolontariuszy w wieku pow. 60 roku życia.
Zakres zadania				
3.3. PRZESTRZEŃ I MIEJSCE ZAMIESZKANIA				
Cel szczegółowy Polityki w zakresie przestrzeni i miejsca zamieszkania: Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. Aktywizacja seniorów w miejscu zamieszkania.				
Działanie	Realizator	Czas realizacji	Źródło finansowania	Opis realizowanych działań
1. Tworzenie systemu mieszkań chronionych dla osób starszych i niepełnosprawnych	Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie			Nie prowadzono działań.
2. Dostosowanie komunalnych lokali mieszkalnych do potrzeb seniorów.	Sp. z o.o., Miejski Zarząd Dróg, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	I-XII	Gmina Cieszyn	Zakład Budynków Miejskich na bieżąco wyrażał zgody na wykonanie robót w celu dostosowania mieszkań gminnych do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych przy współudziale środków z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
3. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach wielolokalowych poprzez dostosowanie części wspólnych nieruchomości budynkowych oraz najbliższym otoczeniu do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.	Społecznej	I-XII	Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne	Wykonano montaż dodatkowych pochwytów w częściach wspólnych budynków zrealizowano w 3 budynkach: ul. Sikorskiego 7, ul. Trzanowskiego 3, ul. Frysztacka 5. Dostosowano oświetlenia w częściach wspólnych na czujniki ruch, w 4 budynkach: ul. Strzelców Podhalańskich 7, ul. Olszaka 1, ul. Głęboka 47, ul. Pl. Teatralny 17. Wykonano montaż dodatkowych lamp na budynku w celu doświetlenia dojścia do budynku i parkingu: ul. Wiślańska 21. Wykonano montaż lamp z czujnikiem ruchu na klatkach schodowych i przed wejściem do budynku: ul. Moniuszki 7. Wykonano montaż lamp z czujnikiem ruchu na klatce schodowej: ul. Stalmacha 10. Wykonano montaż lamp zewnętrznych na czujnik ruchu: ul. Tomanka 1,

				ul. Tysiąclecia 1, ul. Tomanka 2, ul. Wąska 2. Wykonano montaż barierek przy chodniku od strony sklepu: ul. Tysiąclecia 1 Wyznaczono miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych: ul. Strzelców Podhalańskich 3, ul. Tysiąclecia 9.
4. Modernizacja zdegradowanej infrastruktury na potrzeby rozwoju usług publicznych i komercyjnych.		I-XII	Gmina Cieszyn	Zakupiono i zmodernizowano 11 przystanków, lokalizacja wymieniona w punkcie 2.2. Transport ppkt 2. Wykonano remonty nawierzchni dróg o łącznej powierzchni 9535, 67 m2. W ramach Budżetu Obywatelskiego zrealizowano projekt „Siłownia umysłowa”, gdzie zagospodarowano zielony skwer przy SP 4. Miejsce to jest wykorzystane zarówno do alternatywnych zajęć szkolnych, jak i rekreacji w czasie wolnym również przeznaczonym dla mieszkańców bez względu na wiek. Dostępne są stoły do gry w szachy, warcaby, chińczyka, piłkarzyki i tenisa stołowego oraz tablica do rysowania.
Obszar				
4. AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA				
Cel szczegółowy Polityki w zakresie aktywności zawodowej: Promowanie aktywności zawodowej osób w wieku 50+.				
Działanie	Realizator	Czas realizacji	Źródło finansowania	Opis realizowanych działań
1. Promowanie Wolontariatu senioralnego, jako alternatywnej formy aktywności zawodowej.		VII-XII	Gmina Cieszyn	Promowano Wolontariat senioralny wymieniony w punkcie 3.2 ppkt 4. pod hasłem „Pomagać można w każdym wieku” - czyli wolontariat dla seniorów, poprzez umieszczanie w publikatorze miejskim „Wiadomości Ratuszowe” na stronach internetowych www.um.cieszyn.pl , www.cieszyn.pl oraz na stronie internetowej miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
2. Realizowanie kampanii edukacyjnej dotyczącej promowania wolontariatu pracowniczego, jako formy współpracy międzypokoleniowej.				Nie prowadzono działań.

3. Promowanie działalności seniorów w ramach działalności organizacji pozarządowych, jako sposobu aktywności zawodowej w obszarze posiadanych pasji i umiejętności.				Nie prowadzono działań.
Obszar				
5. AKTYWNOŚĆ EDUKACYJNA, KULTURALNA I SPOŁECZNA Działania w zakresie aktywności edukacyjnej, kulturalnej i społecznej realizowane są przez gminę Cieszyn, jednostki miejskie oraz organizacje pozarządowe. Przyszłe działania do realizacji planowane są w poniższych zakresach:				
Zakres zadania				
5.1. AKTYWNOŚĆ EDUKACYJNA Cel szczegółowy Polityki w zakresie aktywności edukacyjnej: Koordynowanie działań zmierzających do budowania szerokiego spektrum oferty edukacyjnej przez jednostki i instytucje miejskie oraz organizacje pozarządowe.				
Działanie	Realizator	Czas realizacji	Źródło finansowania	Opis realizowanych działań
1. Promowanie oferty aktywności edukacyjnej dla seniorów, także z elementami integracji międzypokoleniowej.	Urząd Miejski w Cieszynie, instytucje kultury, jednostki oświatowe	I-XII	Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne	Biblioteka Miejska promowała swoje działania związane z aktywnością edukacyjną dla seniorów w ciągu całego roku. Zrealizowano szereg działań takich jak:
		IX-XI		Biblioteka Miejska zrealizowała kurs komputerowy dla średnio zaawansowanej grupy seniorów pn. „O finansach... w bibliotece”. Liczba spotkań: 20. Liczba uczestników: 48 osób.
		I-XII	Gmina Cieszyn	Biblioteka Miejska przeprowadziła szkolenia indywidualne pn. Pogotowie komputerowe/smartfonowe dla osób chcących podnieść swoje kompetencje cyfrowe (obsługa laptopa, tableta, smartfona). Liczba spotkań: 136. Liczba uczestników: 236 osób.
		I-XII	Gmina Cieszyn	Biblioteka Miejska przeprowadziła kursy komputerowe dla seniorów – poziom zaawansowany.

		I-XII	Gmina Cieszyn	<p>Liczba spotkań: 20. Liczba uczestników: stała, 12-osobowa grupa osób.</p> <p>Biblioteka Miejska prowadziła akcję pn. Pogotowie smartfonowe – szkolenia w trybie ciągłym (wg zgłoszeń) na Filii nr 3. Liczba spotkań: 68. Liczba uczestników: 68 osób.</p>
		IX-XII	Fundacja Partycypacji Społecznej	<p>Biblioteka Miejska przeprowadziła cykl warsztatów komputerowych pn. Śląska Akademia Seniora dla osób w wieku 65+, projekt zrealizowany we współpracy z Fundacją Partycypacji Społecznej. Liczba uczestników: 300 osób.</p>
		I-XII	Gmina Cieszyn, środki zewnętrzne	<p>Biblioteka Miejska przeprowadziła kurs komputerowy pn. „e-Mocni: cyfrowe umiejętności, realne korzyści” dla mieszkańców Gminy Cieszyn. Liczba uczestników: 836 osób.</p>
		II-V IX-XII	Gmina Cieszyn	<p>Biblioteka Miejska przeprowadziła kurs języka angielskiego pn. Angielski dla seniora 55+ osób powyżej 55 roku życia. Liczba spotkań warsztatowych: 26. Liczba uczestników: 24 osoby (2 stałe grupy po 12 osób – 2 edycje).</p> <p>Biblioteka Miejska zorganizowała:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Dyskusyjny Klub Książki (DKK) – 10 spotkań, liczba uczestników: 15 osób (stała grupa). 2) Klub Miłośników Dobrej Książki – 10 spotkań czytelników Filii nr 1, liczba uczestników: 12 osób (stała grupa). 3) Dyskusyjny Klub Książki (DKK) – 10 spotkań, liczba uczestników: 15 osób (stała grupa). 4) Klub Miłośników Dobrej Książki – 10 spotkań czytelników Filii nr 1, liczba uczestników: 12 osób (stała grupa). 5) Dyskusje o książkach – 12 spotkań czytelników Filii nr 3, liczba uczestników: 7 osób (stała grupa). 6) Biblioteczny rękodzielnik – 10 spotkań, liczba uczestników: 102 osoby. 7) Mobilny bibliotekarz – cykliczne spotkania bibliotekarzy z mieszkańcami DPS „Pogodna jesień” – 8 spotkań,

		I-XII	Gmina Cieszyn	<p>liczba uczestników: 128 osób.</p> <p>8) Cieszyńska Studnia Literacka – cykliczne spotkania grupy poetyckiej działającej przy Bibliotece Miejskiej w Cieszynie liczba spotkań: 12, liczba uczestników: 16 osób (stała grupa).</p> <p>9) Przeszłość i terażniejszość – cykliczne spotkania słuchaczy Cieszyńskiego Stowarzyszenia „Uniwersytet Trzeciego Wieku” – liczba spotkań: 7, liczba uczestników: 387 osób.</p> <p>10) Spotkania opłatkowe dla Czytelników i emerytów – liczba uczestników: 96 osób.</p> <p>Książnica Cieszyńska prowadziła działania edukacyjne w ciągu roku skierowane również do seniorów w ramach Akademii Niepodległości oraz Akademii Filozoficznej.</p>
2. Promowanie i wspieranie rozwoju podmiotów działających w zakresie edukacji seniorów.		I-XII	Gmina Cieszyn	<p>Biblioteka Miejska wspierała przez organizację realizację takich działań jak:</p> <p>1) Przeprowadzenie kursu komputerowego dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Cieszynie prowadzone w dwóch grupach: dla początkujących i średnio zaawansowanych – liczba spotkań: 64 , liczba uczestników: dwie stałe 12-osobowe grupy seniorów.</p> <p>2) Prowadzenie cyklicznych spotkań grupy poetyckiej działającej przy Bibliotece Miejskiej w Cieszynie pn. Cieszyńska Studnia Literacka – liczba spotkań: 12, liczba uczestników: 16 osób (stała grupa).</p> <p>3) Prowadzenie cyklicznych spotkań słuchaczy Cieszyńskiego Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku sekcji pn. „Przeszłość i terażniejszość” – liczba spotkań: 7, liczba uczestników: 387 osób.</p> <p>Książnica Cieszyńska wspierała działania realizowane przez Uniwersytet Trzeciego Wieku po przez udostępnianie sali konferencyjnej w swojej siedzibie na comiesięczne wykłady Sekcji Historycznej.</p>

Zakres zadania				
5.2. AKTYWNOŚĆ W OBSZARZE KULTURY				
Cel szczegółowy Polityki w zakresie aktywności w obszarze kultury: Udostępnienie i popularyzacja dorobku kulturalnego gminy. Integracja międzypokoleniowa.				
Działanie	Realizator	Czas realizacji	Źródło finansowania	Opis realizowanych działań
1. Likwidacja barier w dostępie do zasobu kultury poprzez: ● działania mające na celu łatwiejszy dostęp do literatury - alternatywne formy zapisu, ● wdrożenie audiodeskrypcji, ● wdrożenie systemu tłumacza głosowego języka polskiego na migowy język polski, ● instalację map tyflograficznych, itp.	Urząd Miejski w Cieszynie, instytucje kultury	I – XII	Gmina Cieszyn	Biblioteka Miejska zakupiła literaturę dla osób słabowidzących. „Duże Litery” to specjalne wydania książek dla tych, którzy chcą dać odpocząć oczom. Dzięki dużemu formatowi (16 x 23,5 cm) są to książki wyjątkowe, drukowane niespotykaną w większości książek dużą i bardzo czytelną czcionką. <hr/> Biblioteka Miejska zorganizowała dla osób niewidomych i słabowidzących korzystających z Filii Specjalistycznej nr 4 we współpracy PZN Koło w Cieszynie wyjazdy na seanse filmowe i spektakle teatralne z audiodeskrypcją. 1) Wyjazdy na spektakle teatralne z audiodeskrypcją (Teatr Polski w Bielsku- Białej) – liczba wyjazdów: 3, liczba uczestników: 60 osób. 2) Wyjazdy na seanse filmowe z audiodeskrypcją (Teatr Elektryczny w Skoczowie) – liczba wyjazdów: 7, liczba uczestników: 224 osoby.
2. Promowanie, wspieranie wydarzeń społeczno-kulturalnych jednostek miejskich oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury przy aktywnym wykorzystaniu potencjału wiedzy i umiejętności osób	Urząd Miejski w Cieszynie, instytucje kultury	III-XII	Gmina Cieszyn, Środki organizacji pozarządowej, w tym pozyskane Ministerstwa Kultury	Stowarzyszenie „Via Musica” prowadziło „III Muzyczną Akademię seniorów SARAT Cieszyn 2019”. Projekt realizowany przez stowarzyszenie polegał na cyklu koncertów dla osób starszych, przebywających w domach pomocy społecznej na terenie gminy Cieszyn. Stowarzyszenie podjęło współpracę z następującymi jednostkami: DSS, DPS „Pogodna Jesień”, ZOL prowadzony przez Fundację Św. Elżbiety Węgierskiej w Cieszynie, Dom Opieki SS. Boromeuszek, DPS Konwentu Bonifratrów. Osoby starsze miały okazję brać udział w przygotowywanych dla nich koncertów muzyki poważnej, klasycznej, koncertu kołęd. <hr/> Polski Związek Kombatantów RP i byłych Więźniów Politycznych Koło Miejskie w Cieszynie realizował projekt pod tytułem: „Z patriotyzmem na co
		I-XII	Gmina Cieszyn	

starszych.		I-XII	Gmina Cieszyn	dzień”. W ramach projektu członkowie Związku uczestniczyli w obchodach narodowych, pielęgnując ideę patriotyzmu. Związek współpracuje z Komendą Hufca Ziemi Cieszyńskiej ZHP oraz Muzeum IV Pułku Strzelców Podhalańskich, po to, aby młodsze pokolenie dalej pielęgnowało tradycję i polskość. Ze zbiorów Związku korzysta Książnica Cieszyńska.
		V	Gmina Cieszyn	Stowarzyszenie Cieszyński Uniwersytet III Wieku realizował projekt pod tytułem: „Działalność edukacyjna Stowarzyszenia Cieszyński Uniwersytet III Wieku”. Projekt edukacyjny obejmował wykłady, seminaria i lektoraty języków obcych. W spotkaniach uczestniczyli wybitni wykładowcy w danej dziedzinie z wyższych uczelni. Beneficjentami działalności stowarzyszenia prowadzonej w różnorodnych formach były osoby starsze. III Nadolziańskie Senioralia zorganizował Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy”, które odbyły się 18 maja 2019 r.

Zakres zadania

5.3. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Cel szczegółowy Polityki w zakresie aktywności społecznej: Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych poprzez promowanie działań integracyjnych w ramach grupy seniorów, a także w ramach działalności międzypokoleniowej. Włączenia seniorów w proces zarządzania miastem.

Działanie	Realizator	Czas realizacji	Źródło finansowania	Opis realizowanych działań
1. Upowszechnienie zasady uczestnictwa seniorów w aktywności społecznej (organizacje pozarządowe, Cieszyńska Rada Seniorów, itp.).	Urząd Miejski w Cieszynie, instytucje kultury Jednostki miejskie	I-XII	Gmina Cieszyn	Uczestnictwo seniorów w aktywności społecznej realizowano w następujący sposób: 1) wspierano organizacyjne i administracyjne Cieszyńską Radę Seniorów przez Biuro Rady Miejskiej, 2) wspierano organizacje pozarządowe, które działały na rzecz seniorów po przez udzielanie dotacji, 3) zorganizowano Nadolziańskie Senioralia, które łączą pokolenia i były okazją do spotkań organizacji seniorskich, 4) przeprowadzone przez Książnicę Cieszyńską wydarzenia kulturalne były

				dostępne dla wszystkich grup wiekowych. Emeryci i renciści na podstawie stosownych zaświadczeń upoważnieni byli do nabywania biletów ulgowych, 5) wprowadzono przez Teatr im. A. Mickiewicza zniżkę dla seniorów na zakup biletów, na imprezy organizowane przez Teatr. Emeryci i renciści na podstawie stosownych zaświadczeń upoważnieni byli do nabywania biletów ulgowych.
2. Tworzenie warunków dla rozwoju dialogu i zaangażowania obywatelskiego wśród seniorów.		I-XII	Gmina Cieszyn	Seniorzy lub osoby reprezentujące środowisko seniorów, w tym członkowie Cieszyńskiej Rady Seniorów brali udział w zespołach i inicjatywach takich jak: 1) Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego, 2) Miejska Inicjatywa Działania Miasta Cieszyna, 3) Budżet Obywatelski, 4) Urząd Miejski w Cieszynie wspierał organizacyjnie i lokalowo Cieszyńską Radę Seniorów.
3. Prowadzenie konsultacji społecznych w istotnych dla miasta sprawach.		I-XII	Gmina Cieszyn	Każdorazowo proces prowadzenia konsultacji społecznych w istotnych dla miasta sprawach odbywa się w modelu partycypacyjnym również przy zaangażowaniu środowiska seniorów.
Obszar				
6. RELACJE MIĘDZYPOKOLENIOWE Cel szczegółowy Polityki w zakresie relacji międzypokoleniowych: Organizowanie przestrzeni życia publicznego w celu budowania relacji międzypokoleniowych.				
Działanie	Realizator	Czas realizacji	Źródło finansowania	Opis realizowanych działań
1. Organizowanie i promowanie „przestrzeni” do kontaktów społecznych o charakterze międzypokoleniowym	Urząd Miejski w Cieszynie, instytucje kultury, jednostki oświatowe	I-XII	Gmina Cieszyn	1) Biblioteka Miejska promowała i kontynuowała realizację zadań z zakresu edukacji medialnej jak i prowadziła cykliczne spotkania. 2) Dom Spokojnej Starości kontynuował współpracę z Przedszkolem nr 2 w zakresie wzajemnego uczestnictwa w spotkaniach i imprezach organizowanych zarówno w DSS, jak i w Przedszkolu. 3) Książnica Cieszyńska udostępniała przestrzeń do prowadzenia spotkań pomiędzy pokoleniem seniorów a ludźmi młodymi za sprawą Akademii Filozoficznej działającej przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku. 4) Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” prowadził działania i udostępniał przestrzeń do kontaktów społecznych o charakterze

				<p>międzypokoleniowym.</p> <p>5) Teatr im. A. Mickiewicza udostępnił przestrzeń do inauguracji Roku Akademickiego Uniwersytetu III Wieku połączonego z obchodami 15 lecia swojego istnienia.</p> <p>6) Urząd Miejski w Cieszynie udostępnił sale na spotkania Cieszyńskiej Rady Seniorów oraz Salę Sesyjną na uroczyste wydarzenia między innymi na kontynuowany konkurs „Cieszyn miastem kwiatów i zieleni”.</p>
2. Kreowanie współpracy organizacji i instytucji zajmujących się młodzieżą w kontaktach z seniorami, w tym poprzez organizację wspólnych imprez, dni seniora, itp.		I-XII	Gmina Cieszyn, Rada Rodziców	<p>Jednostki oświatowe organizowały występy artystyczne z okazji dnia Babci i Dziadka dla pensjonariuszy Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego Sióstr Boromeuszek i DPS „Spokojna Jesień”.</p> <p>Szkoła Podstawowa Nr 7 organizowała występy artystyczne dla seniorów zrzeszonych w Kole Gospodyń Wiejskich i Macierzy Ziemi Cieszyńskiej z okazji Dnia Kobiet oraz wielopokoleniowe spotkania wielkanocne. Organizowano występy artystyczne na powitanie wiosny oraz spotkania wielkanocne.</p> <p>Jednostki oświatowe inicjowały pikniki, festyny rodzinne i zabawy integracyjne. Występy artystyczne o tematyce patriotycznej. Występy artystyczne „Jasełka” oraz spotkania integracyjne z rodzinami wychowanków, śpiewanie kolęd, świąteczny występ zespołu tanecznego w DPS „Betania”. Kolędowanie w DPS Pogodna Jesień. Święto drzewa – udział dziadków klas pierwszych w imprezie sadzenia drzew. Z okazji Dnia Patrona organizowane były spotkania z kombatantami i emerytowanymi nauczycielami.</p> <p>Przedszkole Nr 8 zorganizowało spotkanie integracyjne z okazji „Dnia Babci i Dziadka”. Wyjście do DPSu. Program z okazji „Dnia Babci i Dziadka” połączony z upominkami dla seniorów. „Spotkanie przy jajeczku” wielopokoleniowe spotkanie wielkanocne, dzielenie się jajkiem. Spotkanie w ogrodzie przedszkola „Dzień Rodziny” – gry i zabawy integracyjne. „Jesienne rodzinne spotkanie w ogrodzie”-gry i zabawy edukacyjne „Przy wigilijnym stole” – spotkanie integracyjne z rodzinami wychowanków, śpiewanie kolęd, przedstawienie jasełkowe.</p> <p>Przedszkole Nr 18 zorganizowało uroczystości z okazji „Dnia Babci i Dziadka” z udziałem seniorów oraz uroczystości z okazji „Dnia Rodziny”.</p>

3. Kreowanie wolontariatu młodzieżowego działającego na rzecz osób starszych.		I-XII	Gmina Cieszyn	<p>Dom Spokojnej Starości kontynuował współpracę na rzecz kreowania młodzieżowego wolontariatu z uczniami Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika i Zespołu Placówek Szkolono-Wychowawczo-Rehabilitacyjnych w Cieszynie.</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Cieszyn kontynuował program wolontariacki „Ziomek”, którego idea opiera się na spotkaniach indywidualnych wolontariusza z osobą starszą lub osobą niepełnosprawną, podczas których „społecznik” nie tylko towarzyszy odbiorcy programu, ale także niesie pomoc w czynnościach dnia codziennego.</p>
4. Prowadzenie kampanii społeczno-edukacyjnej przełamującej stereotypy.		I-XII	Gmina Cieszyn	Realizowano program wychowawczo – profilaktyczny w zakresie tematyki związanej z seniorami (SP4).
5. Promowanie „Cieszyńskiej Karty Seniora”.		I-XII	Gmina Cieszyn	Ogólnopolska Karta Seniora promowana była na stronach internetowych cieszyn.um , mops.cieszyn.pl , w „Wiadomościach Ratuszowych”, podczas akcji dla seniorów pt.: „Żyj zdrowo – warsztaty dla osób dojrzałych” przez Udział przedstawiciela Wydziału Spraw Obywatelskich oraz podczas organizowanych Senioraliów.